

EIROPAS KOMISIJA
VESELĪBAS UN PATĒRĒTĀJU ĢENERĀLDIREKTORĀTS

F direktorāts – Pārtikas un veterinārais birojs

DG(SANCO) 2012-6482 - MR GALĪGĀ REDAKCIJA

GALĪGAIS ZIŅOJUMS PAR REVĪZIJU,

KAS VEIKTA

LATVIJĀ

2012. GADA 3. -7. SEPTEMBRĪ,

LAI NOVĒRTĒTU PASĀKUMUS, KAS ĻAUJ APZINĀT APDRAUDĒJUMU UN RISKU
PĀRVALDĪBU BARĪBAS ĶĒDĒ

*Atbildot uz informāciju, ko sniegusi kompetentā iestāde, ziņojuma projektā pamanītās faktu
kļūdas ir labotas, visi skaidrojumi norādīti nobeiguma piezīmē*

Autentisks ir tikai teksts angļu valodā.

Kopsavilkums

Šajā ziņojumā aprakstīts revīzijas rezultāts, ko Pārtikas un veterinārā birojs (PVB) Latvijā veica no 2012. gada 3. līdz 7. septembrim.

Revīzijas vispārējais mērķis bija novērtēt to prasību īstenošanu, kuru mērķis ir nodrošināt apdraudējumu apzināšanu un riska pārvaldību barības ķēdē, ņemot vērā attiecīgās prasības par barību, kas noteiktas ar Regulu (EK) Nr. 183/2005 un ar citiem saistītiem tiesību aktiem, un par oficiālajām kontrolēm saistībā ar minētajiem tiesību aktiem. Attiecībā uz piemērošanas jomu revīzija tika vērsta uz darbībām, par kurām, ņemot vērā pieredzi un iepriekšējās barības krīzes, ir zināms, ka tās rada lielāku risku nekā citas. Revīzijā arī tika vērtēti pasākumi, kas veikti, reaģējot uz ieteikumiem, kas sagatavoti pēc iepriekšējās PVB revīzijas par barības nekaitīgumu.

Ziņojumā kopumā secināts, ka oficiālās kontroles tiek veiktas visā barības ķēdē, izņemot dažus pārtikas uzņēmumus, kas piegādā blakusproduktus, ko izmanto barībā. Pārbaudes daļēji pamatojas uz riska kritērijiem, kas minēti Regulā (EK) Nr. 882/2004, un oficiālajā paraugu ņemšanā tiek ņemti vērā daži saistītie riski; tomēr oficiālā paraugu ņemšanā nav ievēroti daži būtiski riski, kas saistīti ar dažām nevēlamām vielām vai uzņēmumu paškontroles uzticamību.

Oficiālās kontroles ļoti virspusēji aptver to procedūru īstenošanu barības uzņēmumos, kas pamatojas uz HACCP principiem; līdz ar to oficiālajā kontrolē palicis nepamanīts, ka uzņēmumos ir vājas paškontroles sistēmas, jo īpaši tas attiecas uz barības importētājiem un uzņēmumiem, kas tirgū laiž gan barības kategorijas, gan tehniskas kvalitātes (kas nav barība) ražojumus.

Ziņojumā ir vairāki ieteikumi Latvijas kompetentajām iestādēm, kuru mērķis ir novērst konstatētos trūkumus un vēl vairāk pastiprināt īstenošanu un izveidotos kontroles pasākumus.

Saturs

1	IEVADS	1
2	MĒRĶI	1
3	JURIDISKAIS PAMATS	2
4	VISPĀRĪGA INFORMĀCIJA	2
5	KONSTATĒJUMI UN SECINĀJUMI	2
5.1	INFORMĀCIJA PAR BARĪBAS NOZARI	2
5.2	OFICIĀLĀS KONTROLES SISTĒMAS	3
5.2.1	<i>KOMPETENTĀS IESTĀDES</i>	3
5.2.2	<i>OFICIĀLO KONTROĻU ORGANIZĒŠANA UN ĪSTENOŠANA</i>	4
5.2.3	<i>OFICIĀLO KONTROĻU PROTOKOLI</i>	7
5.2.4	<i>OFICIĀLO KONTROĻU PĀRBAUDE</i>	7
5.2.5	<i>REĢISTRĀCIJA UN APSTIPRINĀŠANA</i>	8
5.2.6	<i>RĪCĪBA NEATBILSTĪBAS GADĪJUMOS</i>	9
5.3	OFICIĀLĀS KONTROLES ATTIECĪBĀ UZ PRASĪBĀM BARĪBAS ĶĒDĒ	9
5.3.1	<i>IZCELSME UN MARĶĒŠANA</i>	9
5.3.2	<i>TĒLPAS UN APRĪKOJUMS</i>	10
5.3.3	<i>ĶRUSTENISKĀ KONTAMINĀCIJA, VIENDABĪGUMS UN NEVĒLAMAS VIELAS</i>	11
5.3.4	<i>IZSEKOJAMĪBA</i>	12
5.3.5	<i>PROCEDŪRAS, KAS PAMATOJAS UZ HACCP</i>	12
6	VISPĀRĪGI SECINĀJUMI	13
7	NOSLĒGUMA SANĀKSME	14
8	IETEIKUMI	14
1.	VISPĀRĪGA INFORMĀCIJA	16
2.	KONSTATĒJUMI	16
2.1	DEKLARĀCIJA PAR PIEDEVĀM	16
2.2	APGALVOJUMI	17
2.3	MARĶĒJUMA PATIESĪGUMS	17

ŠAJĀ ZIŅOJUMĀ IZMANTOTIE SAĪSINĀJUMI UN DEFINĪCIJAS

Saīsinājums	Skaidrojums
Krusteniskā kontaminācija	Ražošanas procesā radusies tādu piedevu, medikamentu vai sastāvdaļu klātbūtne barībā, kuru tajā nevajadzētu būt
PVB	Pārtikas un veterinārais birojs
PVD	Pārtikas un veterinārais dienests
<i>HACCP</i>	Apdraudējuma analīze un kritiskie kontroles punkti
Ziņojums 2007-7265	Ziņojums par revīziju, kas 2007. gada 3.-7. septembrī veikta Latvijā par barības nekaitīgumu

1 IEVADS

Revīzija Latvijā tika veikta 2012. gada 3.-7. septembrī.

Revīzijas grupu, kuras sastāvā bija divi revizori no Pārtikas un veterinārā biroja (PVB), revīzijas laikā pavadīja pārstāvji no centrālās kompetentās iestādes, Pārtikas un veterinārā dienesta (PVD).

Atklāšanas sanāksme ar iestādi notika 2012. gada 3. septembrī, un tajā tika apstiprināti revīzijas mērķi, gaita, standarta ziņojumu un pēcpārbaudes procedūras, kā arī tika pieprasīta veiksmīgai revīzijas izpildei vajadzīgā papildu informācija.

2 MĒRĶI

Revīzijas vispārējais mērķis bija novērtēt prasību īstenošanu attiecībā uz apdraudējumu apzināšanu un riska pārvaldību barības ķēdē. Šādā nolūkā revīzijā ņēma vērā attiecīgās prasības par:

- barības higiēnu, kā noteikts ar Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (EK) Nr. 183/2005 un ar citiem saistītiem tiesību aktiem, ar ko paredz prasības attiecībā uz barības nekaitīgumu, jo īpaši Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (EK) Nr. 1831/2003, Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvu 2002/32/EK un Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (EK) Nr. 767/2009;
- oficiālajām kontrolēm saistībā ar iepriekš minētajiem tiesību aktiem, kā noteikts Eiropas Parlamenta un Padomes Regulā (EK) Nr. 882/2004.

Revīzijā arī tika vērtēti pasākumi, kas veikti, reaģējot uz ieteikumiem, kas sagatavoti pēc iepriekšējās PVB revīzijas par barības nekaitīgumu (skatīt 4. punktu). Turklāt revīzijā arī apkopota informācija par dažu Regulā (EK) Nr. 767/2009 noteikto prasību īstenošanu, kas ir saistītas vienīgi ar barības tirdzniecības jomu; šī informācija apkopota 2. pielikuma tabulā.

Attiecībā uz piemērošanas jomu, revīzija tika vērsta uz darbībām, par kurām, ņemot vērā pieredzi un iepriekšējās barības krīzes, ir zināms, ka tās rada lielāku risku nekā citas (skatīt 4. punktu).

Revīzijas gaitā tika veikti šādi apmeklējumi:

Apmeklējums/sanāksme		Nr.	Piezīmes
Kompetentā iestāde	Centrālā	√	Atklāšanas un noslēguma (pārskata) sanāksme
	Reģionālā	1	Sanāksme teritoriālajā vienībā.
	Vietējā	√	Diskusijas notika, apmeklējot uzņēmumu telpas
Dzīvnieku barības ražotāji		3	Divas apstiprinātas barības ražotnes un viens neorganisko barības sastāvdaļu ražotājs, kas ražo arī tehniskas kvalitātes (nav barība) ražojumus
Barības vairumtirgotāji		2	Viens apstiprināts un viens reģistrēts uzņēmums, abi ir barības importētāji Eiropas Savienībā

3 JURIDISKAIS PAMATS

Revīzija notika saskaņā ar vispārīgiem Eiropas Savienības (ES) tiesību aktu noteikumiem un jo

īpaši Regulas (EK) Nr. 882/2004 45. pantu.

Šajā ziņojumā minēto juridisko instrumentu pilns saraksts sniegts 1. pielikumā, un vajadzības gadījumā attiecas uz jaunāko grozīto redakciju.

4 VISPĀRĪGA INFORMĀCIJA

Ziņojumā DG (SANCO)/2007-7265 – MR, galīgā redakcija (turpmāk “ziņojums 2007-7265”) aprakstīti iepriekšējās revīzijas par barības nekaitīgumu rezultāti, ko Latvijā veica 2007. gada 3.-7. septembrī, un sniegta vispārīga informācija, kas attiecas uz pašreizējo revīziju. Šajā ziņojumā sniegti vairāki ieteikumi kompetentajām iestādēm, kas vēlāk informēja Komisijas dienestus par pasākumiem, kas jau veikti vai ko veiks, lai īstenotu ieteikumus; vajadzības gadījumā gan attiecīgie ieteikumi, gan iepriekš minētie pasākumi aprakstīti 5. punktā. Ziņojums ir pieejams šādā tīmekļa vietnē:

http://ec.europa.eu/food/fvo/ir_search_en.cfm

Dalībvalstīs veiktās PVB revīzijas barības nekaitīguma jomā liecina par visaptverošiem būtiskiem trūkumiem attiecībā uz īstenošanu un oficiālajām kontrolēm saistībā procedūrām, kuras pamatojas uz apdraudējuma analīzes un kritisko kontroles punktu (*HACCP*) principiem. Tajā pat laikā vairākas iepriekšējās barības nekaitīguma krīzes (piemēram, dioksīni taukskābēs vai žāvētas pārtikas blakusproduktos) bija saistīts ar to, ka attiecīgie barības apritē iesaistītie uzņēmumi bija slikti veikuši apdraudējuma analīzes un riska pārvaldības pasākumus. Šīs krīzes arī liecina, ka dažas darbības var uzskatīt par vairāk pakļautām riskam nekā citas, un dažos gadījumos tā rezultātā tika grozīti tiesību akti (piemēram, tādu uzņēmumu apstiprināšana, kas darbojas eļļas un tauku ķēdē). Šo iemeslu dēļ 2012. gadā tika veikta jauna virkne revīziju, īpašu uzmanību pievēršot vairākām tiesību aktu prasībām attiecībā uz galvenajām jomām, kurās tika apzināti apdraudējumi, un kurās ir jāveic attiecīgo risku pārvaldība.

5 KONSTATĒJUMI UN SECINĀJUMI

5.1 INFORMĀCIJA PAR BARĪBAS NOZARI

Ziņojumā 2007-7265 ir sniegts pārskats par barības nozari Latvijā. Saskaņā ar Eiropas barības ražotāju asociācijas publiski pieejamajiem datiem aplēstais barības maisījumu ražošanas apjoms 2011. gadā bija 339 000 tonnas.

Saskaņā ar kompetentās iestādes sniegto informāciju Latvijā neveic šādas darbības ar mērķi laist barību tirgū: pārtikas pārpalikumu vākšana un apstrāde, tādu atvasināto produktu ražošana, ko iegūst, rafinējot neapstrādātu augu eļļu, atvasināto produktu ražošana no tauku pārstrādes un tauku maisīšanas uzņēmumiem.

Darbojas astoņas biodīzeļdegvielas iekārtas, no kurām tikai divas pārtikas ķēdē piegādā rapšu sēklu ekstrūzijas; pārējās sešas biodīzeļdegvielas iekārtas piegādā vienīgi blakusproduktus, kurus paredzēts izmantot tehniskiem (ar barību nesaistītiem) lietojumiem. Ir septiņi neapstrādātas eļļas ražotāji, kuri ir reģistrēti kā barības uzņēmumi (rapšu sēklu ekstrūzijas, ko izmanto barībā); neviens no šiem uzņēmumiem nav iesaistīts neapstrādātas eļļas rafinēšanā un, izņemot rapšu sēklu ekstrūzijas, citus blakusproduktus barībā neizmanto.

Darbojas 397 graudu žāvētavas, no kurām 15 darbojas barības ražotnēs un pārtikas uzņēmumos, kas piegādā blakusproduktus kā barību; tiešo žāvēšanu izmanto 12 no šiem uzņēmumiem, savukārt no

tiem seši kā degvielu izmanto dīzeļdegvielu. Pārējās 382 žāvētavas darbojas lauku saimniecību līmenī.

Kompetentā iestāde ir identificējusi trīs uzņēmumus, kas ražo gan barības kategorijas, gan tehniskas kvalitātes (kas nav barība) ražojumus.

5.2 OFICIĀLĀS KONTROLES SISTĒMAS

5.2.1 Kompetentās iestādes

Juridiskās prasības

Regulas (EK) Nr. 882/2004 4. pantā cita starpā paredzētas prasības attiecībā uz atbildīgo kompetento iestāžu izraudzīšanu un to koordināciju un sadarbību.

Konstatējumi

Par barības kontrolēm atbildīgās kompetentās iestādes organizācija un pienākumi ir aprakstīti Latvijas valsts profilā, ko var aplūkot šajā tīmekļa vietnē:

http://ec.europa.eu/food/fvo/country_profiles_en.cfm

Nesen barības oficiālo kontroļu organizācijā ir veiktas izmaiņas. Proti, kopš 2012. gada aprīļa barības oficiālās kontroles veikšanai ir iecelti septiņi veterinārie inspektori. Šo barības inspektoru galvenais uzdevums ir veikt barības kontroles (ne tā kā iepriekš, kad barības kontrolē bija iesaistīti 53 inspektori, taču daži no tiem tikai ļoti mazā mērā). Vēl septiņi veterinārie inspektori ir pilnvaroti veikt barības mazumtirgotāju oficiālās kontroles.

Piezīmes:

- Ir iecelta kompetentā iestāde, kas atbild par barības oficiālajām kontrolēm. Visiem satiktajiem ierēdņiem bija skaidra izpratne par saviem uzdevumiem un darbību, kā arī par spēkā esošo barības oficiālo kontroļu sistēmu.
- Revīzijas grupa konstatēja, ka PVD sadarbības un koordinācijas pasākumi ietver regulāras sanāksmes un informācijas apmaiņu personālam, kas iesaistīts revīzijās, pārbaudēs, paraugu ņemšanā un pārraudzības darbībās.

Secinājumi

Prasības attiecībā uz kompetento iestāžu izraudzīšanu un to koordināciju un sadarbību, kas noteiktas Regulas (EK) Nr. 882/2004 4. pantā, ir sekmīgi izpildītas.

5.2.2 Oficiālo kontroļu organizēšana un īstenošana

Juridiskās prasības

Regulas (EK) Nr. 882/2004 3. pants cita starpā paredz, ka oficiālās kontroles veic regulāri, atbilstīgi riska pakāpei un pietiekami bieži, jo īpaši ņemot vērā konstatētos riskus, kas var ietekmēt barības nekaitīgumu. Zināšanai, attiecīgās prasības, kas piemērojamas barības ķēdē, ir noteiktas ar Regulu (EK) Nr. 183/2005, Direktīvu 2002/32/EK, Regulu (EK) Nr. 1831/2003 un Regulu (EK) Nr. 767/2009.

Konstatējumi

Pārbaužu gada programmu un paraugu ņemšanas gada plānu sagatavo centralizēti un izsniedz PVD teritoriālajām vienībām.

Pārbaužu gada programmā ietvertas “plānotās pārbaudes”, kuru biežums ir atkarīgs no uzņēmumu darbības. Šīs programmas 2012. gada redakcijā paredzēta iespēja pielāgot pārbaužu biežumu, ņemot vērā dažus no Regulas (EK) Nr. 882/2004 3. pantā minētajiem kritērijiem.

Paraugu ņemšanas gada plāns ietver ņemamo paraugu skaitu, veicamās analīzes, kā arī dažas norādes par apdraudējumu, kas saistīts ar dažāda veida barību. Tā kā 2012. gadā kļuva pieejami papildu līdzekļi, papildus sākotnēji gada plānā paredzētajām paraugu ņemšanām plānots ņemt papildus paraugus attiecībā uz nevēlamu vielu klātbūtni.

Papildus “plānotajām pārbaudēm” veic barības ražotāju revīzijas, kuru biežums atkarīgs no uzņēmuma darbības. Šīs revīzijas veic barības eksperti, un tās attiecas uz konkrētām jomām.

Piezīmes:

- Pēc satikto barības uzņēmumu un barības inspektoru teiktā par pārbaudēm un paraugu ņemšanu nebrīdina, bet, ja brīdina, tad neilgi pirms tam (ne vairāk kā 24 stundas iepriekš). Revīzijas veic pēc tam, kad iesniegts iepriekšējs paziņojums vismaz divas nedēļas pirms revīzijas.
- Pārbaudes programmas 2011. un 2012. gadam pārklāj visas darbības barības ķēdē. Visos apmeklētajos uzņēmumos bija veiktas regulāras pārbaudes. Tomēr, tā kā dažu kategoriju barības uzņēmumu reģistrācija nav pilnīga (skatīt 5.2.5. punktu) un tā kā oficiālajās kontrolēs netiek veltīta īpaša uzmanība vairumtirgotāju veiktajam barības importam (skatīt 5.3.3. punktu), revīzijas grupa konstatēja, ka dažiem uzņēmumiem netiek veiktas barības kontroles un uz dažām darbībām kontroles attiecas tikai daļēji.
- Revīzijas grupa konstatēja, ka 2012. gadā pārbaužu programmā paredzēta iespēja pielāgot pārbaužu biežumu, ņemot vērā dažus riska kritērijus. Tomēr uzņēmumu procedūru, kas pamatojas uz *HACCP*, uzticamība nav viens no šiem kritērijiem.
- Visi sastaptie barības inspektori, izņemot vienu, norādīja, ka tie vēl nav uzsākuši pielāgot pārbaužu biežumu, kā tas iespējams pārbaužu 2012. gada programmā. Tā rezultātā pārbaužu skaits katrā uzņēmumā joprojām ir atkarīgs vienīgi no to darbības veida.
- Revīzijas grupas konstatētie trūkumi oficiālo kontroļu laikā netika ievēroti (skatīt 5.3. punktu); revīzijas grupa atzīmē, ka tas ietekmē kompetentās iestādes spēju izveidot ticamu barības uzņēmumu atbilstības vēsturi.
- Revīzijas grupa atzīmē, ka paraugu ņemšanas plāns ir izveidots, pamatojoties uz riska novērtējumu, ko veic centrālā līmenī. Šajā novērtējumā ņem vērā noteikumus, kas paredzēti Komisijas Ieteikumā 2005/925/EK. Sastaptie barības inspektori vadās pēc norādēm un instrukcijām, kas iekļautas paraugu ņemšanas gada plānā.
- Pēdējos divos gados ņemtie paraugi dioksīnu un dioksīniem līdzīgo polihlorbifenilu klātbūtnes noteikšanai attiecās gandrīz vienīgi uz zivju miltiem un zivju eļļām. Tas ir tādēļ, ka kompetentā iestāde uzskata šos produktus par produktiem ar augstu riska pakāpi (2011. un 2012. gadā novērota neatbilstība), ņemot vērā to, ka ir iespējams veikt tikai ierobežotu skaitu analīžu (finansiālu iemeslu dēļ). Revīzijas grupa konstatēja, ka citi barības veidi, kuriem reģistrēts piesārņojums ar dioksīniem (sausā barība, māli, neorganiskas izcelsmes barības sastāvdaļas un daži mikroelementi), nebija iekļauti izlasē, lai gan tie paraugu ņemšanas gada plānā ir identificēti kā riska materiāli. Paraugu ņemšanas plānā šādas analīzes nav paredzētas arī attiecībā uz importēto barību (bet tajā paredzētas analīzes,

lai noteiktu aflatoksīna B1 klātbūtni sojas miltos vai smago metālus klātbūtni izmantotajos graudos, lai gan par šādu piesārņojumu ātrās brīdināšanas sistēmā pārtikas un barības jomā pēdējā laikā nav ziņots). Saskaņā ar kompetentās iestādes sniegto informāciju 2012. gadā paredzētos papildu paraugus izmantos šiem barības veidiem, lai veiktu analīzes par dioksīniem un dioksīniem līdzīgajiem polihlorbifenīliem.

- Saskaņā ar kompetentās iestādes sniegto informāciju, oficiālos paraugus, ko ņem kokcidiostatu atlieku daudzuma noteikšanai barībā, analizē arī attiecībā uz tiem kokcidiostatiem, kurus izmanto visā valstī. Revīzijas grupa konstatēja, ka vienā no apmeklētajām barības ražotnēm izmantoja diklaurilu, bet barības oficiālos paraugus neizmeklē attiecībā uz šo kokcidiostatu atlieku klātbūtni. Revīzijas grupa konstatēja arī, ka oficiālie paraugi, kuru mērķis ir novērtēt krustenisko kontamināciju ar kokcidiostatiem, netiek ņemti no tās barības bez kokcidiostatiem pirmās partijas, kuru ražo uzreiz pēc barības ar kokcidiostatiem, bet gan no partijas, kas izgatavota pēc 24 tonnām (skatīt 5.3.3. punktu).
- Paraugu ņemšanas gada plānā nav iekļauti paraugi aizliegto antibiotiku noteikšanai. Saskaņā ar kompetentās iestādes sniegto informāciju, tas ir tāpēc, ka tā nav konstatējusi neatbilstības šajā jomā. Revīzijas grupa konstatēja, ka plānotā paraugu ņemšanas programma attiecībā uz importēto barību neparedz paraugus aizliegto antibiotiku noteikšanai, lai gan ātrās brīdināšanas sistēmā pārtikas un barības jomā ir ziņots par vairākiem kontaminācijas gadījumiem.
- Vairāki sastaptie barības inspektori norādīja, ka importēto barības sastāvdaļu oficiālie paraugi netiek ņemti un tām nepārbauda hlororganisko pesticīdu klātbūtni, turpretim šīs analīzes tiek veiktas vietēji audzētajām kultūrām. Revīzijas grupa konstatēja, ka tam par iemeslu bijis norādījumu trūkums paraugu ņemšanas gada plānā.
- Revīzijas grupa dažos no apmeklētajiem barības uzņēmumos konstatēja dažus trūkumus monitoringa pasākumos attiecībā uz nevēlamām vielām (skatīt 5.3.3. punktu). Šīs nepilnības oficiālo kontroļu laikā netika ievērotas, un līdz ar to lēmumā, ar ko nosaka oficiālos paraugus, kas ņemami šajos uzņēmumos, netika ņemta vērā uzņēmumu pašpārbaudes ierobežotā uzticamība.

Secinājumi

Oficiālās kontroles tiek veiktas regulāri, un tās parasti notiek bez iepriekšēja brīdinājuma, izņemot revīzijas.

Pārbaužu biežums ir lielā mērā atbilstošs, taču vēl netiek ņemti vērā visi Regulas (EK) Nr. 882/2004 3. pantā minētie kritēriji, un dažos uzņēmumos oficiālās kontroles neveic uz risku nebalstītu iemeslu dēļ.

Oficiālajā paraugu ņemšanā tiek ņemti vērā daži nopietni riski, bet nav iekļauti tādi būtiski riski, kas saistīti ar nevēlamām vielām vai uzņēmumu paškontroles uzticamību. Tas neatbilst Regulas (EK) Nr. 882/2004 3. panta prasībām.

5.2.3 Oficiālo kontroļu protokoli

Juridiskās prasības

Regulas (EK) Nr. 882/2004 8. panta 1. punkts un 9. pants attiecīgi nosaka dokumentēto procedūru un oficiālo kontroļu ziņojumu izstrādes prasības.

Konstatējumi

Piezīmes:

- PVD pārrauga dokumentētās procedūras attiecībā uz oficiālo kontroļu īstenošanu. Visi sastaptie ierēdņi bija informēti par šīm procedūrām un tās lietoja.
- Revīzijas grupa konstatēja, ka barības inspektori, veicot pārbaudes un paraugu ņemšanas uzdevumus, izmantoja kontrollapas un saistītos dokumentus. Visi apmeklētie barības uzņēmumi bija saņēmuši pārbaūžu ziņojumu kopijas, arī gadījumos, kad pārbaudes laikā vai pēc paraugu ņemšanas tika konstatēta neatbilstība.

Secinājumi

Regulas (EK) Nr. 882/2004 8. panta 1. punktā un 9. pantā noteiktās prasības attiecībā uz dokumentētām procedūrām un oficiālo kontroļu ziņojumiem tiek pienācīgi izpildītas.

5.2.4 Oficiālo kontroļu pārbaude

Juridiskās prasības

Regulas (EK) Nr. 882/2004 8. panta 3. punkta a) apakšpunktā noteikts, ka kompetentajām iestādēm ir izstrādātas procedūras, lai pārbaudītu pašu veiktās oficiālās kontroles efektivitāti.

Konstatējumi

Ziņojuma 2007-7265 attiecīgais ieteikums par personālu, kas veic oficiālo kontroļu pārbaudi. Reaģējot uz šo ieteikumu, kompetentā iestāde apņēmas rīkot šo darbinieku apmācības.

Saskaņā ar PVD sniegto informāciju ir pielāgoti iekšējās uzraudzības pasākumi, lai ņemtu vērā jauno oficiālo kontroļu organizāciju. Barības inspektorū pārbaūžu un paraugu ievākšanas prasmes novērtē reizi divos gados, un divas reizes gadā novērtē atbilstību procedūrām. PVD teritoriālo vienību vadītāji veic uz procedūrām balstītos novērtējumus, un barības eksperti veic novērtējumus uz vietas. Barības ekspertus ieceļ, pamatojoties uz viņu zināšanām un pieredzi barības jomā. Daži no šiem ekspertiem darbojas centrālā līmenī, citi teritoriālā līmenī.

Piezīmes:

- Revīzijas grupa konstatēja, ka ir izstrādātas procedūras, lai novērtētu atbilstību instrukcijām un oficiālo kontroļu izpildi, un ka sastaptajiem barības inspektoriem veikts novērtējums attiecībā uz atbilstību procedūrām un par to, kā tiek veiktas pārbaudes un paraugu ņemšana; pēc novērtēšanas ir sagatavoti individuāli ziņojumi.

Secinājumi

Regulas (EK) Nr. 882/2004 8. panta 3. punkta a) apakšpunkta prasība ir sekmīgi izpildīta. Attiecīgais iepriekšējā ziņojuma ieteikums ir sekmīgi izpildīts.

5.2.5 Reģistrācija un apstiprināšana

Juridiskās prasības

Regulas (EK) Nr. 183/2005 9. un 10. pantā attiecīgi nosaka prasības barības uzņēmumu reģistrēšanai un apstiprināšanai, ko veic kompetentās iestādes; 19. pants nosaka prasības attiecībā uz šo uzņēmumu sarakstu.

Konstatējumi

Ziņojuma 2007-7265 attiecīgais ieteikums bija par barības uzņēmumu reģistrācijas procesa pabeigšanu. Reaģējot uz šo ieteikumu, kompetentā iestāde apņēma grozīt savas procedūras.

Barības uzņēmumu darbību reģistrē, izmantojot darbības kodus, kas aptver plašu ar barību saistītu darbību loku. Uzņēmumiem, kuri bija iekļauti revīzijā, bija šādi darbības kodi: a) pārtikas blakusproduktu kā barības piegāde, b) barības žāvēšana (vienīgi primārajā ražošanā), c) barības ražošana un d) barības pārvadāšana. Nav atsevišķa koda, lai nošķirtu iekārtas, kas ražo gan barību, gan tehniskas kvalitātes ražojumus (kas nav barība).

Uzņēmumiem, kas pārstrādā eļļas un taukus un piegādā barības ķēdē, iegūst taukskābes, pārstrādājot taukus, ražo biodīzeļdegvielu un tauku maisījumus, pašlaik nav piemērojamu darbību kodu (revīzijas laikā neviens šāda veida uzņēmums nepiegādāja atvasinātus produktus kā barību). Saskaņā ar kompetentās iestādes sniegto informāciju drīzumā valsts tiesību aktos ar grozījumu ietvers darbības, uz kurām attiecas Regulas (EK) Nr. 225/2012 piemērošanas joma un kurām ir nepieciešams apstiprinājums.

Piezīmes:

- Visi apmeklētie uzņēmumi bija reģistrēti vai apstiprināti, pamatojoties uz to darbībām. Šie uzņēmumi veica darbības, kas atbilst kompetentās iestādes pārraudzītajos sarakstos iekļautajām darbībām. Tomēr viens no šiem uzņēmumiem (vairumtirgotājs) bija iesaistīts uzturfizioloģisko piedevu tirdzniecībā, bet nebija apstiprināts, kā noteikts Regulā (EK) Nr. 183/2005. Tas oficiālo kontroļu laikā netika ievērots.
- Revīzijas grupa konstatēja vairākus pārtikas uzņēmumus, kas piegādā barību vai blakusproduktus kā barību, bet kuri nav reģistrēti kā barības uzņēmumi (un tāpēc tajos neveic barības pārbaudes).
- Revīzijas grupa konstatēja, ka viens no apmeklētajiem barības ražotājiem noslēdz līgumus ar vairākiem barības pārvadātājiem, kas nav reģistrēti šādai darbībai. Tas oficiālo kontroļu laikā netika ievērots.
- Dažiem lielveikaliem un ceptuvēm tika atļauts pārtikas pārpalikumu piegādāt lauku saimniecībām. Šie uzņēmumi, lai gan tie nav reģistrēti kā barības uzņēmumi, kā arī lauku saimniecības, kuras šādus ražojumus izmanto, kompetentajai iestādei ir zināmi, un uz tiem attiecas īpašas prasības (galvenokārt attiecībā uz izsekojamību, kā arī augu izcelsmes produktu un dzīvnieku blakusproduktu plūsmu nošķiršanu).
- Barības uzņēmuma reģistrācijas vai apstiprināšanas procesā parasti netiek apkopota informācija par barības kategorijas un tehniskas kvalitātes (kas nav barība) kategorijas darbību līdzaspastāvēšanu. Tomēr PVD varēja revīzijas grupai sniegt sīku informāciju par šādiem uzņēmumiem, balstoties uz izmeklēšanas rezultātiem, kas tika veikta, gatavojoties revīzijai.

- PVD ir identificējis barības uzņēmumus (ieskaitot lauku saimniecības), kas iesaistīti barības žāvēšanā. Revīzijas grupa konstatēja, ka barības inspektori bija informēti par šādām darbībām, lai arī barības pārbaucēju kontrolapā tam nav veltīta atsevišķa iedaļa.
- Apstiprināto un reģistrēto barības uzņēmumu saraksti ir publiski pieejami PVD tīmekļa vietnē. Šajos sarakstos ir iekļautas darbības, attiecībā uz kurām šie uzņēmumi ir apstiprināti vai reģistrēti.

Secinājumi

Regulas (EK) Nr. 183/2005 19. panta prasības ir sekmīgi izpildītas. Tomēr Regulas (EK) Nr. 183/2005 9. un 10. panta prasības nav pilnībā izpildītas, jo daži barības uzņēmumi darbojas bez reģistrācijas vai apstiprinājuma. Tas galvenokārt attiecas uz pārtikas uzņēmumiem, kuri barību piegādā kā blakusproduktu, barības pārvadātājiem un zināmā mērā uz dažiem barības vairumtirgotājiem (kas ir reģistrēti, bet nav apstiprināti). Šā iemesla dēļ uzskata, ka attiecīgais iepriekšējā ziņojuma ieteikums nav izpildīts.

5.2.6 Rīcība neatbilstības gadījumos

Juridiskās prasības

Regulas (EK) Nr. 882/2004 54. pantā ir noteiktas prasības rīcībai neatbilstības gadījumā.

Konstatējumi

Piezīmes:

- Gadījumos, kad tika konstatēta neatbilstība, revīzijas grupa novēroja, ka barības inspektori noteica korektīvos pasākumus, tostarp termiņus, kas barības uzņēmumam jāievēro to īstenošanai.
- Attiecībā uz revīzijas grupas izskatītajām neatbilstībām tika veiktas atkārtotas pārbaudes, un attiecīgās neatbilstības novērstas.

Secinājumi

Regulas (EK) Nr. 882/2005 54. panta prasības ir sekmīgi izpildītas.

5.3 OFICIĀLĀS KONTROLES ATTIECĪBĀ UZ PRASĪBĀM BARĪBAS ĶĒDĒ

5.3.1 Izcelsme un marķēšana

Juridiskās prasības

Regulas (EK) Nr. 183/2005 5. panta 6. punktā noteikts, ka barības nozares uzņēmumi barību iegūst un izmanto vienīgi no tādiem uzņēmumiem, kas ir reģistrēti un/vai apstiprināti. Barības sastāvdaļām un barības maisījumiem, ko laiž tirgū, jābūt marķētiem, kā noteikts Regulas (EK) Nr. 767/2009 15. pantā; attiecībā uz barības piedevām un premiksiem tas pats princips ir noteikts Regulas (EK) Nr. 1831/2003 16. pantā.

Konstatējumi

Piezīmes:

- Oficiālās kontroles barības uzņēmumos ietver pārbaudi, ka barība ir iegūta no apstiprinātiem un/vai reģistrētiem uzņēmumiem.
- Daži no apmeklētajiem barības uzņēmumiem neveic regulāru pārbaudi, vai to piegādātājs ir reģistrēts kā barības uzņēmums. Dažos gadījumos tie bija pārliecināti, ka šie piegādātāji ir reģistrēti, citos gadījumos tika uzskatīts, ka reģistrācija PVD ir pietiekama, lai gan tā nebija attiecībā uz barības darbībām. Tomēr visos apmeklētajos uzņēmumos visi revīzijas grupas pārbaudītie barības piegādātāji bija attiecīgi reģistrēti vai apstiprināti.
- Oficiālās kontroles ietver pārbaudi, ka barības ražošanā izmantotie produkti ir marķēti kā barība. Visos apmeklētajos uzņēmumos, izņemot vienu, revīzijas grupa konstatēja, ka barības ražošanā izmantotās sastāvdaļas bija skaidri identificētas kā barība. Tomēr vienā apmeklētajā apstiprinātā barības ražotnē barības ražošanā izmantoja augu taukus, kuru pavaddokumentos (arī veiktajā dokumentācijā) nebija norādes, ka tiem ir barības kvalitāte. Tas oficiālo kontroļu laikā netika ievērots. Tomēr barības uzņēmums no piegādātāja bija saņēmis sertifikātus par nevēlamu vielu (tostarp dioksīnu) analīzēm, kas liecina, ka ražojums atbilst piemērojamiem maksimāli pieļaujamiem līmeņiem.

Secinājumi

Oficiālās kontroles var lielā mērā nodrošināt, ka uzņēmumi atbilst prasībām attiecībā uz izcelsmi un marķēšanu, kas noteiktas Regulas (EK) Nr. 183/2005 5. panta 6. punktā, Regulas (EK) Nr. 767/2009 15. pantā Regulas (EK) Nr. 1831/2003 16. pantā.

5.3.2 Telpas un aprīkojums

Juridiskās prasības

Regulas (EK) Nr. 183/2005 5. panta 2. punktā ir noteikts, ka attiecībā uz darbībām, kas nav saistītas ar primāro ražošanu, ir jāievēro minētās regulas II pielikumā noteiktās prasības; cita starpā, šīs prasības attiecas uz nodalīšanas pasākumiem uzņēmumos, kas ražo barības un tehniskas kvalitātes (kas nav barība) ražojumus.

Konstatējumi

Piezīmes:

- Revīzijas grupa konstatēja, ka oficiālās kontroles ietver pārbaudi, ka telpas un aprīkojums atbilst piemērojamajām Regulas (EK) Nr. 183/2005 prasībām. Apmeklētajā uzņēmumā telpas un aprīkojums lielā mērā atbilda minētajām prasībām.
- Apmeklētajos uzņēmumos gadījumos, kad strādāja gan barības, gan tehniskas kvalitātes (kas nav barība) ražojumiem, vajadzības gadījumā starp šiem ražojumiem bija atbilstīgi nodalīšanas pasākumi.

Secinājumi

Oficiālās kontroles var nodrošināt, ka uzņēmumi atbilst prasībām attiecībā uz telpām un aprīkojumu, kas noteiktas Regulas (EK) Nr. 183/2005 5. panta 2. punktā un izklāstītas tās II pielikumā.

5.3.3 Krusteniskā kontaminācija, viendabīgums un nevēlamas vielas

Juridiskās prasības

Regulas (EK) Nr. 183/2005 5. panta 2. punktā ir noteikts, ka attiecībā uz darbībām, kas nav saistītas ar primāro ražošanu, ir jāievēro minētās regulas II pielikumā noteiktās prasības; šīs prasības cita starpā attiecas uz krustenisko kontamināciju, viendabīgumu, kā arī nevēlamām vielām. Jo īpaši Direktīvā 2002/32/EK ir noteikti maksimāli pieļaujamie nevēlamo vielu daudzumi barībā.

Konstatējumi

Piezīmes:

- Revīzijas grupa konstatēja, ka oficiālās kontroles ietver novērtējumu par spēkā esošajiem pasākumiem, lai ražotnē nodrošinātu barības viendabīgumu. Visi sastaptie barības uzņēmēji apliecināja, ka, maisot barību, tie ar saviem maisītājiem spēj panākt viendabīgu maisījumu.
- Ražotāju pārbauci un oficiālās paraugu ņemšanas laikā tika pārbaudīti pasākumi, kas paredzēti krusteniskās kontaminācijas samazināšanai, ko rada kokcidiostatus saturoša barība. Vienā apmeklētajā uzņēmumā ir ieviesta tīrīšanas procedūra starp tādas barības ražošanu, kas satur kokcidiostatus, un tādas barības ražošanu, kas kokcidiostatus nesatur. Tomēr revīzijas grupa konstatēja, ka šīs procedūras efektivitāte netiek pārbaudīta pareizi.
- Barības partiju, kas ražota uzreiz pēc tīrīšanas partijas, uzņēmums nekad nav pārbaudījis, lai novērtētu krusteniskās kontaminācijas līmeni (pirmā partija pēc tīrīšanas, kas parasti ir 24 tonnas, ir potenciāli visvairāk kontaminētā). Krusteniskās kontaminācijas līmenis vienmēr ir mērīts (un konstatēts, ka tas atbilst maksimālajam pieļaujamajam daudzumam) otrajai partijai, kas saražota pēc tīrīšanas, uzreiz pēc pirmās 24 tonnu partijas.
- Arī oficiāli ņemtie paraugi bija nepārdomāti ņemti no otrās partijas, neņemot paraugus no pirmās. Visi revīzijas grupas pārbaudītie oficiālie rezultāti nepārsniedza maksimāli pieļaujamo kokcidiostatu atlieku daudzumu barībā. Tāpat oficiālie paraugi, kas ņemti mājputniem, kuri baroti ar šajā uzņēmumā ražotu barību, nav pārsnieguši maksimāli pieļaujamo kokcidiostatu atlieku daudzumu pārtikā.
- Oficiālo kontroļu laikā tiek novērtēta barības uzņēmumu veiktā nevēlamo vielu uzraudzība. Visi apmeklētie barības ražotāji ir ieviesuši pasākumus šādu vielu uzraudzībai. Apmeklētajās barības ražotnēs revīzijas grupa konstatēja, ka tā kopumā ir atbilstoša. Taču tas tā nebija attiecībā uz vienu barības piedevu importētāju no trešām valstīm, kurš paļāvās vienīgi uz piegādātāju dalību barības nekaitīguma shēmās, jo šo piegādātāju analīžu sertifikāti nebija pievienoti visām importētajām piedevām (skatīt 5.3.5. punktu). Šie trūkumi oficiālās kontroles laikā nebija ievēroti, jo šī darbība barības inspektoram, kas atbild par uzņēmumu, nebija zināma (skatīt 5.2.2. punktu).
- Viens uzņēmums, kas ražo neorganiskas izcelsmes barības sastāvdaļas, uzraudzīja smago metālu koncentrāciju gala produktos. Tomēr attiecībā uz dzīvsudraba revīzijas grupa konstatēja, ka uzņēmuma izmantotās laboratorijas noteikšanas robeža vairāk nekā trīs reizes pārsniedz dzīvsudraba maksimāli pieļaujamo daudzumu barībā. Tomēr šis uzņēmums izsniedza pavaddokumentu, kurā apliecināts, ka tiek ievērots maksimāli pieļaujamais daudzums. Šo trūkumu barības inspektori nebija ievērojuši. Tas pats uzņēmums noliedza iespēju, ka iegūtais ražojums varētu būt piesārņots, nesniedzot šā lēmuma pamatojumu ne ar paraugiem analīžu veikšanai, ne ar kādiem citiem pierādījumiem. Revīzijas grupa konstatēja, ka šis ražojums varētu būt piesārņots ar mālu no augsnes virskārtas un ka iegūto

neorganisko sastāvdaļu gadījumā nekad nedrīkst pilnībā izslēgt vides un ģeoloģisko piesārņojumu. Lai gan uzņēmums pārmērīgu piesārņojumu ar mālu uzskatīja par nepieņemamu, piesārņotāju daudzums un veids mālā nekad nav bijis pārbaudīts.

Secinājumi

Oficiālās kontroles nevar nodrošināt, ka attiecīgās prasības, kas noteiktas Regulas (EK) Nr. 183/2005 5. panta 2. punktā, par krustenisko kontamināciju un nevēlamajām vielām uzņēmumu līmenī tiek pilnībā ievērotas. Jo īpaši nav iespējams nodrošināt, ka krusteniskās kontaminācijas mazināšanas pasākumi ir pietiekami, lai novērstu kokcidiostatu atlieku klātbūtni barībā (kas pārsniedz Direktīvas 2002/32/EK noteikto); turklāt nevēlamo vielu monitoringā, ko veic daži barības uzņēmumi, jo īpaši barības importētāji un barības uzņēmumi, kas tirgū laiž barības kvalitātes, gan tehniskas kvalitātes (kas nav barība) ražojumus, netiek ņemti vērā svarīgi apdraudējumi, jo riska novērtējums, kas ir daļa no procedūrām, kas pamatojas uz *HACCP*, ir veikts nepilnīgi (skatīt 5.3.5. punktu).

5.3.4 Izsekojamība

Juridiskās prasības

Regulas (EK) Nr. 183/2005 5. panta 2. punktā ir noteikts, ka attiecībā uz darbībām, kas nav saistītas ar primāro ražošanu, ir jāievēro minētās regulas II pielikumā noteiktās prasības; šīs prasības cita starpā attiecas uz ierakstiem saistībā ar izsekojamību un paraugu glabāšanu.

Konstatējumi

Piezīmes:

- Revīzijas grupa konstatēja, ka oficiālās kontroles barības uzņēmumos ietver izsekojamības pārbaudi. Visos apmeklētajos uzņēmumos, izņemot vienu, bija veikti atbilstīgi izsekojamības pasākumi, tostarp barības ražotāji glabāja piedevu, barības sastāvdaļu, premiksu un barības maisījumu paraugus.
- Pie viena no apmeklētajiem barības sastāvdaļu ražotājiem revīzijas grupa konstatēja, ka, lietojot uzņēmuma izvēlēto partijas definīciju, nebija iespējams partiju sasaistīt ar tās ražošanas posmiem. Šis trūkums oficiālo kontroļu laikā nebija ievērots.

Secinājumi

Oficiālās kontroles var nodrošināt, ka uzņēmumi lielā mērā atbilst prasībām attiecībā uz izsekojamību, kas noteiktas Regulas (EK) Nr. 183/2005 5. panta 2. punktā un izklāstītas tās II pielikumā.

5.3.5 Procedūras, kas pamatojas uz HACCP

Juridiskās prasības

Regulas (EK) Nr. 183/2005 6. un 7. pantā noteiktas prasības barības nozares uzņēmumiem attiecībā uz procedūrām, kas pamatojas uz *HACCP* principiem.

Konstatējumi

Piezīmes:

- Oficiālajās kontrolēs tiek pārbaudīts, vai barības uzņēmumi ir ieviesuši procedūras, kas pamatojas uz *HACCP*. Revīzijas grupa konstatēja, ka apmeklētās barības ražotnes bija izstrādājušas uz *HACCP* pamatotas procedūras, kuras vadījās pēc attiecīgajiem *HACCP* principiem.
- Revīzijas grupa, apmeklējot barības vairumtirgotājus (abi bija arī barības piedevu importētāji), novēroja vairākus trūkumus. Viens no tiem bija apzinājis vairākus kritiskos kontroles punktus, kas saistīti ar tā darbībām, bet attiecībā uz šiem kritiskajiem kontroles punktiem nebija ieviestas ne kritiskās robežas, ne monitoringa pasākumi. Otrs bija izstrādājis dažas procedūras, galveno vērību pievēršot pārsaiņošanai un barības apstrādei, bet attiecībā uz citām tādām darbībām kā barības imports vai piegādātāja tieša tirdzniecība klientiem nebija izstrādāta neviena dokumentēta procedūra. Tomēr abos uzņēmumos, jo īpaši attiecībā uz barības piedevu importu, revīzijas grupa konstatēja, ka no piegādātājiem tika prasītas garantijas par importēto ražojumu nekaitīgumu, lai gan to nedarīja regulāri un visaptveroši (skatīt 5.3.3. punktu).
- Apmeklētais neorganiskās barības ražotājs attiecībā uz savām darbībām nebija izstrādājis nevienu procedūru, kas pamatojas uz *HACCP*. Tā kā nebija pieejams dokumentēts riska novērtējums, vairāki apdraudējumi tika uzskatīti par nebūtiskiem, bet šim lēmumam trūka attaisnojuma vai pamatojuma (skatīt 5.3.3. punktu). Vienīgās specifiskācijas, ko attiecīgais ražotājs bija saglabājis, bija par šā ražojuma izmantošanu kā mēslošanas līdzekli. Attiecībā uz dažiem piesārņotājiem (jo īpaši dzīvsudrabu), šajās specifiskācijās iekļautie maksimāli pieļaujamie daudzumi bija krietni augstāki nekā tie, ko piemēro attiecībā uz barību.
- Visas minētās nepilnības oficiālajās kontrolēs netika ievērotas.

Secinājumi

Oficiālajās kontrolēs procedūru, kas pamatojas uz *HACCP*, izstrāde un īstenošanas barības uzņēmumos tiek novērtēta tikai virspusēji. Tādējādi ar šīm kontrolēm nav iespējams konstatēt, ka barības uzņēmumi neatbilst Regulas (EK) Nr. 183/2005 6. un 7. panta prasībām, jo īpaši, ka barības importētāji un uzņēmumi, kas tirgū laiž gan barības kategorijas, gan tehniskas kvalitātes (kas nav barība) ražojumus, nav pareizi apzinājuši svarīgākos apdraudējumus un to pārvaldību.

6 VISPĀRĪGI SECINĀJUMI

Oficiālo kontroli veic visā barības ķēdē, izņemot dažos pārtikas uzņēmumos, kas piegādā blakusproduktus, ko izmanto kā barību. Pārbaudes daļēji pamatojas uz riska kritērijiem, kas minēti Regulā (EK) Nr. 882/2004, un oficiālā paraugu ņemšana ņem vērā dažus būtiskus riskus; tomēr oficiālajā paraugu ņemšanā netiek ievēroti būtiski riski, kas saistīti ar dažām nevēlamām vielām vai uzņēmumu paškontroles uzticamību.

Oficiālās kontroles ļoti virspusēji aptver to procedūru īstenošanu barības uzņēmumos, kas pamatojas uz *HACCP*; līdz ar to oficiālajā kontrolē nav ievērots, ka uzņēmumi īsteno vājas paškontroles sistēmas, jo īpaši tas attiecas uz barības importētājiem un uzņēmumiem, kas tirgū laiž gan barības kvalitātes, gan tehniskas kvalitātes (kas nav barība) ražojumus.

7 NOSLĒGUMA SANĀKSME

Noslēguma sanāksme notika 2012. gada 7. septembrī, un tajā piedalījās centrālo kompetento iestāžu pārstāvji. Šajā sanāksmē revīzijas grupa izklāstīja galvenos revīzijas laikā gūtos atzinumus un sākotnējos secinājumus. Centrālajai kompetentajai iestādei pret tiem nebija būtisku iebildumu. Sanāksmes laikā centrālā kompetentā iestāde sniedza revīzijas grupas prasīto papildu informāciju.

8 IETEIKUMI

Latvijas kompetentās iestādes ir aicinātas 25 darba dienu laikā pēc ziņojuma saņemšanas sniegt sīku informāciju par veiktajiem un plānotajiem pasākumiem, lai īstenotu turpmāk uzskaitītos ieteikumus, norādot arī pasākumu izpildes termiņus.

Nr.	Ieteikums
1.	Nodrošināt, ka oficiālajā paraugu ņemšanā un pārbaudēs ņem vērā attiecīgos riska kritērijus, kas minēti Regulas (EK) Nr. 882/2004 3. pantā.
2.	Pabeigt to uzņēmumu apstiprināšanas un reģistrācijas procesu, kuri veic darbību barības nozarē saskaņā ar Regulas (EK) Nr. 183/2005 9. un 10. panta prasībām.
3.	Nodrošināt, ka barības uzņēmumi pārbauda ieviesto pasākumu efektivitāti, lai barības bez kokciostatiem krusteniskā kontaminācija būtu mazāka par Direktīvā 2002/32/EK noteiktajiem daudzumiem.
4.	Nodrošināt, ka barības uzņēmumi, jo īpaši barības importētāji un uzņēmumi, kas tirgū laiž gan barības kvalitātes, gan tehniskas kvalitātes (kas nav barība) ražojumus, pārraudzītu visas attiecīgās nevēlamās vielas, kā noteikts Regulas (EK) Nr. 183/2005 5. panta 2. punktā un minētās regulas II pielikumā.
5.	Nodrošināt, ka barības uzņēmumi, jo īpaši barības importētāji un uzņēmumi, kas tirgū laiž gan barības kvalitātes, gan tehniskas kvalitātes (kas nav barība) ražojumus, izpilda prasības attiecībā uz procedūrām, kas pamatojas uz <i>HACCP</i> principiem, kā noteikts Regulas (EK) Nr. 183/2005 6. un 7. pantā.

Kompetentās iestādes atbilde uz ieteikumiem atrodama

http://ec.europa.eu/food/fvo/rep_details_en.cfm?rep_inspection_ref=2012-6482

1. PIELIKUMS – ATSAUCES UZ TIESĪBU AKTIEM

Atsauce uz tiesību aktu	Oficiālais Vēstnesis	Nosaukums
Regula 882/2004	OV L 165, 30.4.2004., 1. lpp., labota un otrreiz publicēta OV L 191, 28.5.2004., 1. lpp.	Eiropas Parlamenta un Padomes 2004. gada 29. aprīļa Regula (EK) Nr. 882/2004 par oficiālo kontroli, ko veic, lai nodrošinātu atbilstības pārbaudi saistībā ar dzīvnieku barības un pārtikas aprites tiesību aktiem un dzīvnieku veselības un dzīvnieku labturības noteikumiem
Regula 1831/2003	OV L 268, 18.10.2003., 29.- 43. lpp.	Eiropas Parlamenta un Padomes 2003. gada 22. septembra Regula (EK) Nr. 1831/2003 par dzīvnieku ēdināšanā lietotām piedevām
Regula 183/2005	OV L 35, 8.2.2005., 1.-22. lpp.	Eiropas Parlamenta un Padomes 2005. gada 12. janvāra Regula (EK) Nr. 183/2005, ar ko paredz barības higiēnas prasības
Regula 767/2009	OV L 229, 1.9.2009., 1.-28. lpp.	Eiropas Parlamenta un Padomes 2009. gada 13. jūlija Regula (EK) Nr. 767/2009 par barības laišanu tirgū un lietošanu un ar ko groza Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (EK) Nr. 1831/2003 un atceļ Padomes Direktīvu 79/373/EEK, Komisijas Direktīvu 80/511/EEK, Padomes Direktīvas 82/471/EEK, 83/228/EEK, 93/74/EEK, 93/113/EK un 96/25/EK un Komisijas Lēmumu 2004/217/EK
Direktīva 2002/32/EK	OV L 140, 30.5.2002., 10.-22. lpp.	Eiropas Parlamenta un Padomes 2002. gada 7. maija Direktīva 2002/32/EK par nevēlamām vielām dzīvnieku barībā

2. PIELIKUMS – PRASĪBAS ATTIECĪBĀ UZ BARĪBAS TIRDZniecĪBU

1. VISPĀRĪGA INFORMĀCIJA

Saistībā ar Regulu (EK) Nr. 767/2009, ko piemēro no 2010. gada septembra, ir būtiski pārstrādāti tiesību akti par barības laišanu tirgū un izmantošanu. PVB apkopo informāciju par tādu konkrētu galveno prasību ievērošanu, kas ir saistītas vienīgi ar barības tirdzniecību, lai noteiktu minētās regulas īstenošanas līmeni dalībvalstīs.

2. KONSTATĒJUMI

Barības oficiālās kontroles laikā tiek pārbaudīta atbilstība barības tirdzniecības noteikumiem. Pārbaužu laikā uzņēmumos inspektori pārbauda barības marķējumu, izmantojot īpašu kontrollapu un vadlīnijas. Saskaņā ar kompetentās iestādes sniegto informāciju barības kontrolēs vienmēr tiek iekļauta barības tirdzniecības noteikumu pārbaude.

Pēc Regulas (EK) Nr. 767/2009 spēkā stāšanās notika apspriedes starp barības ražošanas nozari (Latvijas barības ražotāji un Tirdzniecības asociācija) un kompetento iestādi saistībā ar izmaiņām, ko ieviesa ar minēto regulu.

2.1 DEKLARĀCIJA PAR PIEDEVĀM

Juridiskās prasības

Regulas (EK) Nr. 767/2009 15. panta f) apakšpunktā ir noteiktas vispārīgās obligātās marķēšanas prasības barības piedevām; šīs prasības plašāk izvērstas minētās regulas VI pielikuma I nodaļā un VII pielikumā.

Konstatējumi

Piezīmes:

- Visos revīzijas grupas pārbaudītajos barības maisījumu marķējumos, ja viena no sastāvdaļām bija mikroelements, tad mikroelementu maisījums bija norādīts kopā ar barībā esošo mikroelementu daudzumu. Mikroelementu maisījuma pievienotais daudzums nebija norādīts.
- Saskaņā ar barības inspektoru sniegto informāciju iepriekš aprakstītā situācija attiecas uz visu valsti un nav uzskatāma par neatbilstību. Kompetentās iestādes pārstāvji ziņoja, ka par šādu mikroelementu norādes veidu ir panākta vienošanās ar barības ražošanas nozari, ņemot vērā ES labas marķēšanas prakses kodeksa projektu par barības maisījumiem produktīviem dzīvniekiem.

2.2 APGALVOJUMI

Juridiskās prasības

Regulas (EK) Nr. 767/2009 13. pantā ir noteikti nosacījumi, kas jāizpilda apgalvojumu izmantošanai.

Konstatējumi

Piezīmes:

- Revīzijas grupa konstatēja, ka uz marķējuma norādītie apgalvojumi, kā arī tie, kas noteikti pēc sūdzībām, oficiālajās kontrolēs tiek pārbaudīti. Sastaptie barības inspektori revīzijas grupai sniedza pierādījumus par darbībām, kuru rezultātā nepamatoti apgalvojumi pēc oficiālajām kontrolēm noņemti. Uz revīzijas grupas pārbaudītajiem marķējumiem un barības maisiem apgalvojumu nebija.
- Revīzijas grupa konstatēja, ka dažu barības uzņēmumu tīmekļa vietnēs (tostarp viena no apmeklētā uzņēmuma tīmekļa vietnē) bija daudz apgalvojumu. Lielākā daļa no minētajiem apgalvojumiem attiecās uz dzīvnieku produktivitātes un imūnsistēmas uzlabošanu. Sastaptie barības inspektori nebija informēti par šiem apgalvojumiem, jo oficiālās pārbaudes ir vērstas vienīgi uz marķējuma pārbaudi. Saskaņā ar kompetentās iestādes sniegto informāciju papildus barības marķējuma pārbaudēm netiek veiktas pamatinformācijas pārbaudes, kuru mērķis ir identificēt apgalvojumus uz tirdzniecības dokumentiem vai uzņēmuma tīmekļa vietnēs.

2.3 MARĶĒJUMA PATIESĪGUMS

Juridiskās prasības

Regulas (EK) Nr. 767/2009 11. panta 1. punktā ir noteikts, ka barības marķējums nedrīkst maldināt lietotāju.

Konstatējumi

Piezīmes:

- Revīzijas grupa konstatēja, ka barības marķējuma pārbaude ietver potenciāli maldinošas informācijas pārbaudes. Šīs pārbaudes attiecas uz visām Regulas (EK) Nr. 767/2009 prasībām, tostarp sastāvdaļu deklarēšanu un elementiem, kas saistīti ar barības izsekojamību. Revīzijas grupa izskatīja vairākus barības inspektoru konstatēto neatbilstību piemērus.
- Saskaņā ar kompetentās iestādes sniegto informāciju 2012. gada pirmajos sešos mēnešos tika veiktas 166 patiesīguma pārbaudes, kurās desmit gadījumos konstatēja neatbilstību.